

Kyrkomötet
Ekumenikutskottets betänkande 2024:6

Förnyad religionsdialog

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2024:34 Förnyad religionsdialog i syfte att motverka antisemitism, som föreslår att kyrkomötet uppdrar åt kyrkostyrelsen att ta initiativ till förnyad religionsdialog mellan judar och muslimer, med anledning av ökad antisemitism. Utskottet ser det inte som Svenska kyrkans uppgift att som utomstående part sätta grupper i dialog med varandra och föreslår att kyrkomötet avslår motionen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2024:34.

Motionens förslag

**Motion 2024:34 av Torbjörn Aronson och Karl-Gunnar Svensson,
Förnyad religionsdialog i syfte att motverka antisemitism**

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att ta initiativ till en förnyad religionsdialog i Sverige mellan judar och muslimer med anledning av den ökade antisemitismen i samhället

Bakgrund

Svenska kyrkan och antisemitism

Svenska kyrkan har, liksom stora delar av den världsvida kyrkan, under senare decennier bearbetat relationen mellan kristendomen och judendomen. Utöver det motionen nämner kan anföras gudstjänstutskottets betänkande 2015:3, med anledning av en motion som – mot bakgrund av den kristna trons judiska rötter – föreslog riktlinjer som rensar bort allt förakt för judisk tradition och på teologisk grund ville skydda människovärdet från all rasism och främlingsfientlighet. Utskottet instämde i motionärernas avståndstagande från antisemitism, rasism och främlingsfientlighet men föreslog likväl kyrkomötet att avslå motionen, med hänvisning till nationellt och internationellt pågående arbete mot antisemitism. Utskottet underströk vikten av att samtalsdokumentet *Guds vägar* implementeras. *Guds vägar* utkom i ny utgåva 2023.

Det kan noteras att Lutherska världsförbundet 2023 publicerade dokumentet *Hope for the Future. A Study Document for Renewing Jewish-Christian Relations*.¹

¹ <https://lutheranworld.org/sites/default/files/2023-09/20230815%20Jewish-Lutheran%20relations.pdf>

Ett starkt judiskt liv för framtida generationer

Svenska kyrkan avgav yttrande på den statliga utredningen *Ett starkt judiskt liv för framtida generationer* (SOU 2024:3). I yttrandet lyfts rapporten från FN:s specialrapportör för religionsfrihet, som nämner både Sveriges interreligiösa råd (SIR) och den befintliga mångfalden av lokala initiativ för förståelse för och acceptans av religion. Yttrandet nämner också betydelsen av trossamfunds och civilsamhällesorganisationers interreligiösa initiativ.²

Religionsdialog

Religiösa ledare möts kontinuerligt i olika sammanhang, deltar på varandras högtidsdagar och samråder i SIR kring viktiga samhällsfrågor. Man står upp mot hatbrott, antisemitism och islamofobi. Svenska kyrkan har detta år gett ett extra stöd på 900 000 kronor till SIR och ärkebiskopen har även valt att ingå i SIR:s styrelse. Även andra former av stöd har getts.

I SIR har det blivit tydligt att frågor om antisemitism och islamofobi i detta läge behöver prioriteras. SIR:s styrelse beslutade att ansöka om medel för att kompetenshöja kring antisemitism, islamofobi och rasism. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) har beviljat SIR ett ettårigt projekt för att både kunskapshöja inom SIR och sammanställa material för spridning till lokala dialogprojekt/interreligiösa råd och trossamfund.³

Som exempel på interreligiösa aktiviteter under senare år kan nämnas den 2015–2020 återkommande kursen *Tala väl om varandra*,⁴ vilken i samarbete mellan stift, nationell nivå och studieförbund utvecklats till *Tala väl med varandra*.⁵ Ett annat exempel är det av ärkebiskop Antje Jackelén initierade programmet *A World of Neighbours* ("En värld av grannar") – ett europeiskt interreligiöst program för samspel mellan medarbetare i trossamfund som arbetar med och för människor på flykt. A World of Neighbours är nu en fristående organisation i Nederländerna med ett nära samarbete med Svenska kyrkan.

Under hösten 2024 genomförs interreligiösa praktiker dagar på temat *Hopp – gemensam handling i en sårbar värld* i Örebro, av SIR, En värld av grannar och Islamic Relief, i samverkan med Sensus.

En erfarenhet som ofta lyfts i samtal i interreligiösa sammanhang är att Svenska kyrkans stöd uppskattas, men att Svenska kyrkans resurser inte ska tillåtas ta över: också kunskap och engagemang i andra trossamfund och trostraditioner måste få komma till sin rätt.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2024:34.

Utskottet konstaterar att antisemitismen – som inte i sak relaterar till judar utan till föreställningar om judar – har gamla rötter i det kristna Europa och att kyrkorna inklusive Svenska kyrkan ännu har ansvar för att motarbeta antisemitism. Svenska kyrkan deltar aktivt i interreligiös dialog med både judar och muslimer. Det är dock

² <https://www.svenskakyrkan.se/filer/1374643/Ett%20starkt%20judiskt%20liv%20f%c3%b6r%20framtida%20generationer.pdf>

³ [Sveriges interreligiösa råd | MUCF beviljar stöd till SIR-projekt mot rasism \(interreligiosaradet.se\)](https://www.svenskakyrkan.se/filer/1374643/Sveriges_interreligi%C3%B6sa_r%C3%A5d_MUCF_beviljar_st%C3%B6d_till_SIR-projekt_mot_rasism_(interreligiosaradet.se))

⁴ <https://www.sensus.se/berattelser/tala-val-om-varandra/>

⁵ <https://www.sensus.se/berattelser/interreligiosa-moten-i-kursen-tala-val-med-varandra/>

inte Svenska kyrkans uppgift att som utomstående part sätta grupper, till exempel judar och muslimer, i dialog med varandra.

Eu 2024:6

Med hänvisning till detta föreslår utskottet att kyrkomötet avslår motion 2024:34.

Uppsala den 4 oktober 2024

På ekumenikutskottets vägnar

Katarina Glas, ordförande

Magnus Evertsson, sekreterare

Beslutande: Katarina Glas, ordförande, Klas Corbelius, Ulla Löfven, Sofie Halvarsson, Edvina Palmcrantz, Peter Weiderud, Celina Falk, Eva-Maria Munck, Ulla Birgersdotter, Gudrun Wängelin Lernskog, Jonatan Glader, Madelaine Erlandsson Starwing, Jan-Åke Isaksson, Marja Hillerström och Håkan Sunnliden.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Peder Granath, Yvonne Stålnacke, Lars G. Linder, David Berggren, Johan Linnman, Josefine Carlsén, Johan Hjertén, Per Hanö, Birgitta Axelsson Edström, Margareta Karlsson, Fredrik Wallén och Ann-Marie Strömberg (adjungerad).

Biskoparna Sören Dalevi och Erik Eckerdal har deltagit i utskottets överläggningar.